

less of justice or to amend the Articles 358, 364, 366, 373, 384, 386 of the Code to include private written evidence, material evidence and explanations of the parties objects to these crimes.

Key words: *proof document evidence, testimony, imitation, substitution, distortion.*

УДК 342.9

Р. В. НЕКОЛЯК,
аспірант Інституту держави і права
імені В.М. Корецького НАН України

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті проаналізовано світовий досвід регулювання наукової, науково – технічної та інноваційної діяльності. Визначено особливості реалізації наукової політики на прикладі кількох країн. Досліджено стан фінансування наукових досліджень у країнах з розвинутою економікою.

Ключові слова: *наука, наукові дослідження, інноваційна діяльність, наукова політика, державне регулювання, фінансування.*

Неколяк Р. В. Зарубежный опыт регулирования научной деятельности

В статье проанализирован мировой опыт регулирования научной, научно-технической и инновационной деятельности. Определены особенности реализации научной политики на примере нескольких стран. Исследовано состояние финансирования научных исследований в странах с развитой экономикой.

Ключевые слова: *наука, научные исследования, инновационная деятельность, научная политика, государственное регулирование, финансирование.*

Nekoliak Roman. The international experience of state regulation of science activities.

This article analyzes the international experience of state regulation of science, technology and innovation. This includes observing the features of scientific, technological and innovation policies in different countries. Special attention is given to exploration of foreign experience in financing science.

Key words: *science, technology and innovation, resource support, selective science, technology and innovation policy.*

Освоєння нових технологій, фінансування наукових розробок –багатоплановий, дорогий і ризикований процес. У зв'язку з цим методи державної підтримки розвитку науки та інновацій потребують обґрунтування і належного нормативно-правового забезпечення.

Метою цієї статті є аналіз на прикладі кількох країн досвіду державного регулювання та фінансування наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.

Окремі аспекти державного регулювання наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності досліджували Н. М. Мироненко, В. П. Нагребельний,

Я. С. Яцків. Механізми фінансування наукових досліджень у зарубіжних країнах розглянуто у роботах Т. М. Боголіб, О. В. Мягкової, О. В. Ядранської та ін.

Вивчення різноманітного досвіду може стати основою для вироблення пропозицій до вдосконалення регулювання наукової діяльності та обґрунтування оптимальних підходів до фінансування науки.

До особливостей реалізації науково-технічної і інноваційної політики в різних країнах відносять різні частки витрат на дослідження і розробки у валовому національному продукті¹.

Для дослідження обрано кілька країн з різним досвідом і підходами, які є успішними високотехнологічними країнами з передовою наукою та розвинутою економікою. Саме ці країни обрано з огляду на такі особливості: ефективна наукова політика та високий рівень витрат на науку щодо ВВП у Фінляндії; успішне централізоване управління наукою у Франції; високий обсяг фінансування науки, всесвітньо відомі наукові школи, сформовані в університетах США; стрімкий розвиток новітніх технологій у Республіці Корея; успішний досвід реформування освіти та науки Польщі.

Фінляндія. Фінляндія має один із найвищих рівнів освіти в Європі, що дає їй можливість займати лідерські позиції в науково-технологічному секторі Європейського співтовариства.

Розробку сучасної фінської науково-технологічної політики можна віднести до кінця 1960-х початку 1970-х років, коли покращення вищої освіти і системи наукових досліджень стало загальнонаціональним пріоритетом. Одночасно із цим відбувалось розширення вироблення високотехнологічної і наукоємної продукції, створення сучасної системи освіти, що відповідає глобальним викликам.

Ще після Другої світової війни Фінляндія створила систему вищої освіти, що оплачується державою. Великий обсяг інвестицій у систему освіти, зроблений у 1990-тих роках, щорічно збільшував кількість працюючих дослідників з докторськими ступенями. Загалом така тенденція характерна для всіх скандинавських країн, щорічний приріст таких спеціалістів становив 10% у Фінляндії, 9 % та Данії і по 7 % в Швеції у Норвегії².

Уряд Фінляндії окреслює принципи наукової політики, розробляє законодавство, що регулює науку, технології та інноваційну політику. Міністерства відповідають за реалізацію науково-технічної політики.

До повноважень Міністерства освіти і культури Фінляндії (Ministry of Education and Culture) належать питання освіти та наукової політики. За інформацією з офіційного сайту Міністерства освіти і культури метою наукової політики Фінляндії є: підтримка різноманітності вищих навчальних закладів та підвищення ефективності вищої освіти, наукових досліджень; зміцнення співробітництва між вузами та науково-дослідними інститутами; подальший розвиток національної науково-дослідної інфраструктури; сприяння зростанню міжнародного співробітництва³.

Рада з наукових досліджень та інновацій (Research and Innovation Council), очолювана прем'єр-міністром, консулює уряд і міністерства у питаннях, що стосуються досліджень, технології, інновації, їх використання та оцінку, готує

плани і пропозиції, що стосуються наукової політики, наукових досліджень і освіти. Рада несе відповідальність за стратегічний розвиток і координацію фінської науки і технічної політики, а також національної інноваційної системи загалом.

Наукові дослідження здійснюються на принципах академічної свободи. Академія Фінляндії фінансує фундаментальні дослідження, які лежать в основі інноваційних прикладних досліджень та використання результатів наукових досліджень. Академія спільно з Tekes – Фінським агентством фінансування технологій та інновацій (The Finnish Funding Agency for Technology and Innovation) управляє науково-дослідними програмами Європейського Союзу та міжнародних науково-дослідних організацій у Фінляндії.

На економічне зростання і підвищення конкурентоспроможності фінської економіки спрямована діяльність національного фонду «Сітра». Це – незалежний фінансовий фонд, діяльність якого фінансується доходами власного статутного капіталу і венчурних капіталовкладень⁴.

Фінляндія, фінансуючи на високому рівні науково-дослідні роботи та програми обміну вченими і дослідниками, інтегрує свою науку у світову науку, що сприяє зростанню конкурентоспроможності фінської економіки.

Російські дослідники Д. О. Рубальтер і О. В. Руденский у 2007 р. зазначали, що уряд Фінляндії ставить своїм завданням досягти найвищого світового рівня витрат на науково-дослідні роботи, посилити роль бізнесу і підприємництва у цій сфері. У зв'язку з цим планується розширити використання інформаційних технологій у різних галузях промисловості і надати бізнесу ширші права на придбання і володіння нематеріальними активами, отриманими в результаті проведення спільно з державними науково-дослідними інститутами науковими дослідженнями і розробками⁵

На теперішній час Фінляндія перевищила тривідсотковий рівень витрат на науку щодо ВВП. За інформацією з офіційного сайту Міністерства освіти і культури у 2012 р. витрати на дослідження становили 3,6 % валового внутрішнього продукту. В світовому рейтингу інформаційних технологій 2015 р. Фінляндія посідає друге місце⁶.

Франція. У Франції центральна ланка державного управління представлена двома міністерствами. Міністерство вищої освіти та наукових досліджень відповідає за координування політики Франції в галузі наукових досліджень, Міністерство економіки, фінансів і зайнятості курує, крім іншого, питання, які пов'язані з економічним розвитком, діяльністю компаній та інформаційними технологіями.

Вища рада з питань наукових досліджень та технологій (Conseil supérieur de la recherche et de la technologie) була заснована в 1982 р. в якості дорадчого органу з питань наукових досліджень. До її завдань належить контроль за державними науковими та технологічними установами.

Відповідно до Закону «Про Програму науково-дослідницької діяльності» від 2006 р. Вища рада з питань наукових досліджень і технологій та новостворена Найвища рада з питань наукових досліджень та технологій (Haut Conseil de la Science et la Technologie, HCST) відповідають за наукове консультування,

при цьому CSRT займається питаннями наукових досліджень, а HCST відповідає за національні стратегії у сфері наукових досліджень та інновацій. HCST є радником Президента та уряду з питань, пов'язаних із наукою та технологіями, зокрема, розвитком національної політики в сфері наукових досліджень, трансферу технологій та інновацій.

Французький уряд надає підтримку так званим масштабним науково-дослідним інфраструктурам, наприклад, у галузі космічних та ядерних досліджень. Серед найбільших французьких установ, залучених до наукової діяльності, найважливіше місце посідає Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS) – Національний центр наукових досліджень.

Національний центр наукових досліджень (CNRS) бере участь у процесі створення та трансферу знань, що сприяє економічному розвитку. У процесі своєї роботи ця установа застосовує на практиці та впроваджує результати наукових досліджень, розробляє наукові дані та надає підтримку у формуванні національної дослідницької стратегії. Мережа лабораторій CNRS охоплює всю Францію. Ці лабораторії постійно проходять оцінювання⁷.

Традиційно французька наука орієнтувалась на фундаментальні дослідження та фінансувалась переважно державою. Реформа 2006 р. покликана сприяти розвитку промислового сектору досліджень без зниження уваги до фундаментальних досліджень. Основна увага надається посиленню стратегічного планування й формування національних пріоритетів, побудові єдиної системи оцінки результатів наукових досліджень, інтенсифікації динаміки інновацій і налагодженні зв'язків між дослідженнями в державному і приватному секторі та посиленні інтеграції французької системи досліджень у загальноєвропейський дослідницький простір.

Реформа передбачає податкові пільги для сфери інноваційної діяльності. Розширено права наукових організацій і університетів у розподілі бюджетних коштів у рамках контрактів між університетом та державою. У рамках загальних асигнувань наукова установа сама встановлює схему їх розподілу⁸.

Ефективна модель фінансування у Франції сприяє активній участі наукових організацій в інноваційній діяльності і комерціалізації результатів наукових досліджень.

Сполучені Штати Америки. Децентралізований тип управління наукою найяскравіше виражений у США, де більшість міністерств і агентств тією чи іншою мірою включені в процеси формування й реалізації наукової та інноваційної політики.

Фундаментальна наука у Сполучених Штатах Америки завжди була з-поміж пріоритетів державної підтримки. Особливості організації фундаментальної науки в США полягає у тому, що фундаментальні дослідження проводяться переважно в науково-дослідних центрах і лабораторіях вищих навчальних закладів. При цьому значна частина національних лабораторій управляється на конкурсній основі неурядовими організаціями. Така організація досліджень академічного характеру дає змогу швидко коригувати пріоритети в напрямках досліджень за рахунок зміни пріоритетів у фінансуванні, швидко включати результати цих досліджень до навчальних програм, а також залучати до наукової діяльності здібних студентів.

Американський підхід до університетської освіти від самого початку відрізнявся демократичністю й був зорієнтований на служіння суспільству. До середини ХХ ст. американські університети перетворились на могутні освітні, дослідницькі й науково-виробничі комплекси, пов'язані з бізнесом. Паралельно в університетській системі відбулося виділення особливої групи установ, які стали провідними науково-освітніми комплексами й центрами проведення незалежних експертиз.

Сьогодні у США склалося науково-технічне партнерство держави, університетів та бізнесу, що дає можливість об'єднати ресурси, підвищити конкурентноспроможність і прискорити економічне зростання⁹.

Національна академія наук (National Academy of Sciences) провідна наукова організація США. Академія є некомерційною організацією, яка фактично є радником нації в питаннях науки і технологій. Спільно з Національною академією інженерних наук (The National Academy of Engineering) та Національною академією медичних наук (The National Academy of Medicine) Академія працює, щоб забезпечити незалежний, об'єктивний аналіз та виробити рекомендації для розв'язання проблем і прийняття обґрунтованих рішень державної наукової політики¹⁰.

Фінансування наукових досліджень здійснюється через фундації (урядові агентства, інститути), шляхом надання грантів на наукові дослідження. Зокрема, Національний науковий фонд (The National Science Foundation), за інформацією його офіційного сайту, має річний бюджет на 2016 р. 7,5 млрд доларів та є джерелом фінансування приблизно 24 % усіх підтримуваних на федеральному рівні фундаментальних досліджень¹¹.

National Institutes of Health фінансує дослідження в біології і медицині. Крім того, є ще кілька некомерційних організацій, з досить великими бюджетами. Так, American Heart Association щорічно витрачає на наукові дослідження близько 160 млн доларів, American Cancer Association – близько 90 млн., Alzheimer Association – близько 21 млн. Гранти також можуть надавати комерційні компанії.

Система фінансування науки у США підкоряється соціальній меті – розвитку визначених сфер суспільного виробництва і суспільства. Система грантів і конкурентна форма їх надання лише один з елементів функціонування науки. Наука і освіта, як підсистеми суспільства, не можуть функціонувати автономно¹².

Для стимулювання інноваційної діяльності в США особлива увага приділяється заходам для полегшення комерційного використання результатів інтелектуальної діяльності. З цією метою університетам надані широкі повноваження з комерціалізації отриманих за рахунок бюджетного фінансування результатів інтелектуальної діяльності. Одночасно передбачаються положення, що дають можливість державі використовувати ці результати. Таке поєднання є характерною особливістю законодавства США.

Республіка Корея. Досвід Республіки Корея цікавий з огляду на те, що в період індустріалізації їй не тільки вдалось подолати відставання від економічно-розвинутих держав, а й створити за короткий період високий технологічний потенціал.

На початку 60-х років минулого століття у Республіці Корея відбулися зміни, внаслідок яких Південна Корея перетворилася на одного з лідерів світової економіки. До основних чинників, які забезпечили стрімке економічне зростання Республіки Корея, відносять насамперед орієнтовану на експорт стратегію розвитку, вирішальну роль уряду в здійсненні реформ, наявність дешевої робочої сили, а також залучення іноземних капіталовкладень – не лише фінансових, а й технологічних.

Вихід Кореї на сучасний технологічний рівень став можливим лише за раціонального поєднання ринкових стимулів і державного втручання, економічне зростання країни було забезпечене балансом ринкових важелів і державного регулювання¹³.

Повномасштабна індустріалізація країни з розвитком супутніх технологій вимагала від держави створення науково-технологічної структури для підтримання та прискорення індустріального розвитку.

На початку 60-х років експертами американського Агентства міжнародного розвитку була розроблена 20-річна програма розвитку економіки Південної Кореї. Були впроваджені заходи з метою розвитку науково-дослідних установ з технічних та природничих наук. У проведенні досліджень використовувалась допомога міжнародних організацій, переважно різних фондів США¹⁴.

У 70-тих роках великі інвестиції вкладались в машинобудування і хімічну промисловість. Водночас країна працювала над створенням власного науково-технічного потенціалу. З 1982 р. почалось здійснення національної наукової програми. Для формування наукового потенціалу в приватному секторі урядом надавались компаніям фінансові та інші стимули. Урядові заходи мали великий успіх, стрімко розвинулись власні науково-дослідні роботи та знизився імпорту технологій.

Ухвалені в 1960–1990 роках закони, стали основою державної науково-технічної політики. Закон про стимулювання науки і техніки (The National Science and Technology Promotion Law (№ 1864) 1967 р. покликаний сприяти розвитку науки і технологій на національному рівні. Важливими положення цього закону є створення політики і планів в науково-технічній галузі. Закон про підтримку розвитку технологій (The Industrial Technology Development Promotion Law (№ 2399) 1972 р., – визначає фінансові та податкові заходи з підтримки приватних підприємств галузі розвитку технологій¹⁵.

Важливою подією стало прийняття у 1989 р. Закону про підтримку фундаментальних наукових досліджень (The Promotion of Basic Scientific Research Law (№ 4196) Уряд розпочав розвивати власні технології, які сьогодні дають змогу конкурувати на світовому ринку високотехнологічної продукції.

Рамковий закон про науку та технології (Framework Act on science and technology (№ 6353), був ухвалений у 2001 р. Метою цього закону є створення основи для розвитку науково-технічної та інноваційної сфери. Зміцнення конкурентоспроможності економіки та забезпечення високої якості життя¹⁶.

Міністерство науки, технологій та планування майбутнього (The Ministry of Science, ICT and Future Planning) формує та здійснює науково-технічну політику, спрямовує діяльність на підтримку проведення наукових досліджень,

розвиток людських ресурсів. Міністерством реалізується низка програм, центральне місце серед них посідає концепція креативної економіки¹⁷.

Державна наукова політика Кореї довела свою ефективність. Сьогодні Республіка Корея – потужна країна з розвинутою економікою та передовою наукою.

Польща. У 2004 р. Польща стала членом Європейського Союзу. Освіта і наукові дослідження були традиційно розділені в Польщі, які в інших країнах Східного блоку, більшість досліджень проводилися науковими інститутами підпорядкованими академіям наук. Вони фінансувалися державою і, як наслідок, нові країни–члени ЄС не були готові до грантової системи фінансування науки і конкуренції, прийнятої в ЄС.

Відставання польської науки від загальноєвропейської дедалі гостріше ставило на порядок денний питання її реформування. Одним з головних завдань уряду стало реформування держави засноване на т. зв. «трикутнику» знань: освіта, наукові дослідження та інновації.

Законодавча база у сфері наукової та науково-технічної діяльності була радикально оновлена шляхом прийняття низки нормативно-правових актів: зокрема, законів «Правила введення законодавчих актів щодо реформування наукової системи», «Про Національний науковий центр», «Про засади фінансування науки», «Про науково-дослідні організації», «Про Національний центр досліджень і розвитку» (NCBiR), Закон «Про Академію Наук Польщі»¹⁸.

До державних органів, які задіяні в адмініструванні науки, належать: Міністерство науки та вищої освіти Польщі, Комітет з оцінки наукових підрозділів, Комітет наукової політики, Рада молодих учених, Національний центр з досліджень та розвитку, Національний науковий центр.

Однією з цілей реформи науки в Польщі було завдання децентралізувати прийняття рішень у сфері фінансування науки. Цей крок довів свою ефективність через значне зростання якості проведених наукових досліджень. Уперше в історії польського управління наукою було створено органи, рішення в яких повністю приймалися науковцями без впливу політиків – Національний науковий центр та Національний центр з досліджень та розвитку.

Міністерство науки та вищої освіти Польщі несе відповідальність за розробку і реалізацію науково-технічної політики в Польщі, координації наукової діяльності на національному рівні, розроблення наукового бюджету країни, фінансування статутної діяльності науково-дослідних інститутів та науково-дослідної інфраструктури в цілому, а також сприянню міжнародного співробітництва в галузі наукових досліджень.

Реформи суттєво змінили роль Міністерства науки та вищої освіти, яке більше не відповідає за розподіл коштів, виділених на науку. Відтепер Міністерство може зосередити всі зусилля на розробленні відповідної наукової, дослідницької та освітньої політики. Делегування фінансово-управлінських функцій у Національний науковий центр і Національний центр наукових досліджень і розвитку, а також визначення чітких правил, що регулюють їх функції – підвищує якість і прозорість розподілу коштів.

Національний науковий центр є державною установою у віданні Міністерства науки та вищої освіти. Центр розпочав свою роботу у 2011 р. Його діяльність спрямована на подальшу децентралізацію системи фінансування науки в Польщі. Також ННЦ сприяв подоланню забюрократизованості науки.

Кошти виділяються насамперед на науково-дослідні проекти з найбільшим потенціалом. Діяльність ННЦ полегшує доступ польських дослідників до наукових центрів, програм та фондів Європейського наукового простору¹⁹.

Польська академія наук (пол. Polska Akademia Nauk, ПАН) була заснована 1952 р. З початку свого існування Академія об'єднала видатних та найініціативніших вчених Польщі. Академія запровадила централізоване планування та керівництво розгалуженою системою наукових установ. Внесок цієї установи для Польської науки не можна недооцінювати.

Вступ Польщі до Європейського Союзу спонукав науковців та управлінців до реформи Академії, проведеної 2010 р. Введені зміни спростили управління Академією, зменшивши адміністративний контроль, зробили дослідження більш гнучкими. Загалом Академія адаптувалася до принципів управління і роботи прийнятих у Європейському дослідницькому просторі. Важливими змінами стали: встановлення чіткого поділу завдань між Академією як асоціацією видатних учених та науковими інститутами; створення комісії з етики науки в рамках структури Академії; введення систематичної оцінки досліджень, що проводяться внутрішніми наглядовими радами (internal supervising council) та Комітетом з оцінки наукових підрозділів²⁰.

Висновки. У сучасному світі роль науки невинно зростає. Наукові знання необхідні для економічного розвитку, безпеки, здоров'я та якості життя, охорони навколишнього природного середовища, пошуку нових джерел енергії.

Кожна із країн пройшла свій шлях розвитку науки та обрала свій варіант. Узагальнений зарубіжний досвід дає приклади збалансованої державної участі у науковій діяльності. На прикладі розглянутого досвіду, як бачимо, сьогодні і країни, в яких університетська наука розвивалась з часів Відродження, і країни, які здійснили проривний розвиток науки в недавньому минулому столітті стали успішними високотехнологічними країнами.

Для успішного розвитку науки в Україні необхідні такі складові: продумана наукова політика, довгострокові, прозорі і передбачувані інвестиції в наукову сферу, надання академічної свободи, що гарантує незалежність і надійність досліджень.

Взаємозв'язок між економічним розвитком держави, рівнем науково-технічного прогресу і видатками на освіту і науку очевидний. Тому головним завданням наукової політики є забезпечення зростання фінансування науки і гарантування ефективного використання коштів, що виділяються з державного бюджету, та створення умов для позабюджетного фінансування науки.

Прийняття Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» свідчить про готовність уряду провести системні та якісні зміни в цій сфері. Глобальні виклики і проблеми ХХІ ст. вимагають від науковців консолідації в досягненні спільної мети. Набуття Україною статусу асоційованого члена у рамковій програмі ЄС з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020»

робить її фактичним членом Європейського дослідницького простору. Тому українським науковцям стане в нагоді вивчення іноземного досвіду адміністрування наукової діяльності.

1. *Мяжкова О. В.* Закордонний досвід державного регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності. // Сучасні питання економіки і права. – 2012. – Вип. 2. С. 5–13; 2. *Д. А. Рубальтер, О. В. Руденский.* Финляндия: наука, технологии, инновации. Информационно-аналитический бюллетень. № 4. ЦИСН. Москва, 2007. 53 с.; 3. *Roles and responsibilities of Ministries* [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://www.minedu.fi/OPM/Tiede/ohjaus_ja_rahoitus/?lang=en 4. *Corporate investments* [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://www.sitra.fi/en/about-sitra/corporate-investments> 5. *Рубальтер Д. А., Руденский О. В.* Финляндия: наука, технологии, инновации. Информационно-аналитический бюллетень. № 4. ЦИСН. М., 2007. 53 с. 6. *The Global Information Technology Report 2015 GTR* [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_IT_Report_2015.pdf 7. *Інноваційна політика: європейський досвід та рекомендації для України / Проект ЄС Вдосконалення стратегій, політики та регулювання інновацій в Україні.* – Київ : Фенікс, 2011. 350 с. 8. *Рубальтер Д. А.* Реформа науки во Франции: полезный опыт для России [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://np.tu-bryansk.ru/doc/any/20.pdf> 9. *Боголіб Т. М.* Організація діяльності та фінансування дослідницьких університетів: зарубіжний досвід // Фінанси України. – 2010. – № 4. С. 35–44; 10. *About NAS. Mission* [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://www.nasonline.org/about-nas/mission/> 11. *About the National Science Foundation* [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://www.nsf.gov/about/> 12. *Гаджиев М. М., Яковлева Е. А., Бучаев Я. Г.* Методы финансирования науки в США и Норвегии // Управление экономическими системами: электронный научный журнал. 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://www.uecs.ru> (24.10.13) <http://uecs.ru/marketing/item/2456-2013-10-24-07-37-47> 13. *Мармазов В. С.* 20-річчя відносин між Україною та Республікою Корея: підсумки і перспективи співпраці в рамках євро-тихоокеанської інтеграції // Науковий вісник Дипломатичної академії України. – 2012. – Вип. 19 : Зовнішня політика і дипломатія: досвід, моделі, традиції (до 95-ї річниці дипломатичної служби України). С. 40-45; 14. *Гончарова Т. В.* Особенности промышленной и научно-технологической эволюции Республики Корея // Наука та наукознавство. – 2012. – № 1. С. 81–91; [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://nbuv.gov.ua/UJRN/NNZ_2012_1_11 15. *Organization Framework and Legal Framework* [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://park.org/Korea/Pavilions/PublicPavilions/Government/most/intro.html> 16 *Policies & Laws* [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://english.msip.go.kr/english/msipContents/contents.do?mId=Mjc5> 17. *Policies & Laws Policies* [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://english.msip.go.kr/english/msipContents/contents.do?mId=Mjc4> 18. *Legal Acts.* Ministry of Science and Higher Education. [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://www.nauka.gov.pl/en/legal-acts/> 19. *Reforms of science in Poland* – Building on knowledge. Warsaw, 2011 [Електронний ресурс] – Режим доступа : http://www.nauka.gov.pl/g2/original/2013_05/de12c442930503e215e580b8afc2513b.pdf 20. Там само.

Nekoliak Roman. The international experience of state regulation of science activities.

This article analyzes the international experience of state regulation of science, technology and innovation. This includes observing the features of scientific, technological and innovation policies in different countries. In general, article seeks to clarify the ways of improvement of governmental policy on research and development based on foreign experience.

The dynamic development of the modern world requires introduction of a qualitatively new state policy in the sphere of science. The adoption of the The Law of Ukraine "On Scientific and Scientific Technical Activities" indicates on willingness of the government to carry out major changes in this sphere. The law proclaims readiness of Ukrainian scientists to meet scientific challenges of the 21st century. In effort to reform the system of state regulation of science activities, more precise look on foreign experience is necessary.

As a result of global change, cooperation with other countries in the fields of technology and development is inevitable. For effective cooperation, it is necessary to study foreign experience. Particularly, such experience is beneficial for improvement of the regulation of scientific activity and choosing the most efficient approach of state funding. Moreover, Ukrainian academe is also should be more familiar with rules and regulations adopted in other countries. This knowledge will assist us in gaining international regard and importance.

The article observes the features of science, technology and innovation policies in Finland, France, USA, South Korea and Poland. These particular countries were chosen due to their success in providing effective research and flexible approach in financing science. Generalized international experience gives examples of balanced participation of state in regulation of scientific activities.

The successful development of science in Ukraine requires well-judged government policy, long-term and predictable investments in science, and provision of academic freedom. From the success of these reforms depends whether Ukrainians will live in a highly educated, developed, successful society.

Key words: *science, technology and innovation, resource support, selective science, technology and innovation policy.*

УДК 347.672:341.954

Т. С. ХОРОША,
аспірантка Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НОТАРІУСОМ НОРМ ІНОЗЕМНОГО ПРАВА В РАМКАХ МІЖНАРОДНОГО СПАДКОВОГО ПРОЦЕСУ

Статтю присвячено проблемі застосування нотаріусом норм іноземного права в рамках міжнародного спадкового процесу. Вітчизняному нотаріату дедалі частіше доводиться стикатися з міжнародним спадкуванням, однак практика, яка виникає в даній галузі, викликає часом значні труднощі. Тому можна з упевненістю стверджувати, що правове регулювання міжнародних спадкових відносин набуває особливої актуальності, у тому числі деяких ускладнень. У статті виявлено та розкрито специфічні риси застосування норм міжнародного приватного права. Аналізуються основні способи встановлення нотаріусом норм іноземного права в рамках міжнародного спадкового процесу і визначається висока роль Міністерства юстиції в справі забезпечення нотаріусів інформацією про іноземне право. У висновках пропонується внести зміни до чинного законодавства України.

Ключові слова: *міжнародний спадковий процес, нотаріальний порядок, іноземне право, застосування іноземного права, міжнародний договір.*